1878. X. évfolyam. 60. szám. Kedd, márczius 26.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivataloknál.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

EGYHÁZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECEN

Hirdetési dij:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legelesőbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilttér“-en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetésre való felhivás.

Lapunk 2-ik évnegyedére.

A „Debreczen“ hetenkint ötször megjelenő politikai lap folyó évi **ápr.—jun. negyedévi folyamára** előfizetést nyitunk.

Politikai tekintetben álláspontunk továbbra is változatlan marad. De **nyerni fog** a lap **élénkségében** és **tartalmasságában** azon arány szerint, a mint a t. közönség nagy becsü **pártoló figyelme** felénk fordul.

Felöleljük ezután is a társadalom minden érdekét. Kiméletlenül ostorozzuk az ez ellen vétőket. Emeljük az erényt. Tollunkat mindig e szent háromság fogja vezérelni: **hazafiság, jó szándék és igazság.**

Kitünő tollu munkatársaink dicséretéül legyen elég jeles czikkeikre utalnunk. Ennyi dolgozó erővel, mint a „Debreczen“, egy vidéki lap sem dicsekedhetik.

Minden fontosabb eseményről **távirati uton** értesitünk. Tárczánkban a jövő negyedben egy igen érdekes **eredeti regényt** közlünk **Zombory Gedő** jeles tollából.

Az előfizetési árak a lap homlokán olvashatók. Hirdetések a legjutányosabb áron közöltetnek.

Szilárd elhatározással, tántorithatatlanul haladunk kitüzött czélunk felé. Ennek érzetében bizalommal kérjük a t. közönség becses támogatását.

Hazafias üdvözlettel, Debreczenben, 1878. márcz. 15.

Szatmári Károly,
felelős szerkesztő.

Kongreszszus-e vagy háboru?

— Politikai szemle. —

(*) Feszült várakozás uralkodik egész Európában az események fejlődése iránt. Mi lesz már? Oly nagy kérdés, mire egyenes feleletet adni nemcsak Andrássy, hanem Bismark, vagy Gorcsakof sem volna képes.

Törökország elpusztitásának hivatalos okmánya — a békeszerződés — már előttünk fekszik. Európa minden zugából hangzik a tiltakozó szó, és Szt.-Pétervár kivételével elfogadhatlannak jelentik azt minden oldalról.

A hatalmak tehetetlensége most élénk szinekben áll előttünk.

Szemet hunytak akkor, midőn a muszka csorda — isten és ember törvénye ellenére, — hadüzenet nélkül, mintegy rablócsapat, tört a szegény törökre, melynek létkérdése fél Európát érdekli.

És most kapkodnak. Kongreszszusba vetik reményök horgonyát. De ennek sikerére kevesebb a kilátás, mint valaha.

Mi következik tehát?

Anglia nem enged követeléséből — és fegyverkezik; hajókat szerel föl és hajókat bérel csapatszállitásra, s a keleti vizeken horgonyzó hajóhadát hihetlen mérvben erősiti meg. Oroszország sem enged két pontban — és fegyverkezik szintén, visszaparancsolja már-már hazaindult hadcsapatait, óriás mennyiségü fegyvert s lőszert szállittat Amerikából s mentől erősebb állásokat igyekszik foglalni a tengerszorosok partjain, szemben a félelmetes brit tengeri erővel. Soh' sem voltak ugy élire állitva a dolgok, mint épen e pillanatban. Mikor nemzetek egymással való versenyében a pusztán érdekkérdés kezdi becsületbeli kérdéssé nőni ki magát: ott már nagyon közel az első lövés eldördülésének veszedelme, visszavonhatlan következményeivel, ott már a közvetités nem igérkezik igen háladatos munkának.

E perezben tehát ugy áll a dolog, hogy **a háboru elkerülhetlen** Anglia és a muszka közt.

A szövetség Anglia és Francziaország között, ma már több mint valószinü. Ezáltal Németországnak legveszélyesebb ellensége nyert erőt, gyöngittetik tehát Németország hatálya keleten.

Olaszország sem maradhat tétlen nézője majd a fejleményeknek, s ha azonnal nem is, de be fog sodortatni a bonyodalmakba annak folyamán. Mert az olasz állam még sem szervezetében, sem természeti határaiban befejezve nincsen. Bármit beszéljen Humbert király, — az olasz politika nem lehet más, mint hóditó politika mindaddig, mig Olaszország határai ki nem tágulnak minden olasz nyelvü irányban, s mig az olasz kormány szárazföldi hatalma mellé a tengeri hatalom nymbusát fel nem tüzi!

Hát mi aztán mit teszünk?

A mi „égi végzemény“-ünk Bécsben lakik. Onnan repittetett világgá a következő távirat:

Mihelyest a 60 millió hitel fedezetéről gondoskodva lesz az osztrák-magyar csapatok haladéktalanul befognak vonulni Boszniába és Herczegovinába, de legkésőbb április 7-dikéig ez okvetlenül megtörténik. Oroszország e terv kivitelének dijából minden akadályt elháritott; kiváltképen azóta igyekszik Oroszország az occupátiót lehetővé tenni, mióta Anglia nyomatékosabban lép fel saját nézetei mellett. A bécsi döntő körök a Bulgáriára vonatkozó orosz tervekkel teljesen kibékültek, s az Oroszország tetszése szerinti szervezést többé nem gátolják.

Tessék most már eligazodni.

Anglia Európa szabadságának zászlóját bontja ki, s kész vérétontani, hogy ezt a muszka zsarnok eltiprása előtt megvédje.

Es a mi véreinket a szabadság természetes ellensége: a muszka szövetségében állitják ki a sikra.

Vérben fog tehát uszni nemsokára Európa földe. Iszonytató lesz a háboru.

S a baljóslat még ma is él.

Törökország után a magyarnak ássák meg sirját.

— **A kiegyezési ügy** tekintetében a helyzet egy cseppet sem változott. Valóságos Penelope-munka ez, mely már sohasem készül el, daczára a kormány biztató kilátásainak, melyeknek a legujabbi provisorium vitája alatt is a képviselőházban kifejezést adott. A két kormány egy lépéssel sem közeledik egymáshoz, a jelen status quo teljesen megegyezik a 3 hónappal ezelőttivel. Bécsi lapok legalább, melyek a kiegyezési kérdések állásáról rendszerint a budapesti lapoknál jóval előbb értesülnek, igen komor szinekkel ecsetelik a helyzetet és vajmi kevés reményt nyujtanak arra, hogy az engedélyezett ujabb két hónapos provisorium alatt Tiszáék alkuja bevégzetté válhassék.

— **A képviselőház** jogügyi bizottsága a birói függetlenségről szóló tvjavaslatot hosszas vita után 5 szavazattal 4 ellenében általánosságban elfogadta.

— **Borsodmegye** mezőkeresztesi kerületének választói vasárnap Mezőkeresztesen értekezletet tartottak, a melyen Simonyi Ernő, Mocsáry Lajos és Németh Albert országos képviselők is jelen voltak. A nagy többség Duka Ferenczet, a kerület jelenlegi függetlenségi párti képviselőjét, ki a kerületet már két országgyülésen képviselte, léptette fel ujból követjelöltnek.

Hajdumegyei viszhang.

— Buzditó. —

H.-Böszörmény, márt. 9.

Városi közgyülésünk ma tartott ülésében kiskoruságának ismét jelét adta, mert a volt rendőralkapitány helyesen vagy nem helyesen — de ezt megitélni majd a megyei törvényhatóság lesz hivatva — történt hivatalában felfüggesztése által üresedésbe jött alrendőrkapitányi hivatalra és több szakképes ajánlkozó közül a legszakavatlanabbat — ki talán 4—5 iskolát is alig járt, tisztességes tudományokért egy haja szála meg nem görbedt, hanem vele született szántás-vetés mesterségben gyakorolta magát, ki egy idegen hatósághoz szóló levelet nem hogy fogalmazni, de leirni orthographice sem képes, annak csak külalakját megadni sem tudja, marhaleveleket állit ki, kérdem, hogy itél meg egy hamis paszust, ilyenre tudatlanságból kiállitja a jót, néha-néha pénzt kezel, levelezés mellett továbbit, hogy teheti az azt, ki erre valójában „tehetetlen.“

Önhitségében messze ment egy szegény flótást választott. Hej pedig az ülésekben a vitéz hajdu elődök, most már csak szájhősörős unokái minduntalan a számadások megvizsgálását, hivatalos teendőkben hátrányokat fesszegetik, kik az okai? legnagyobb részben magok, mert a nextusnál fogva és a párt összetartásaért, a toronyépitést is felvállalni bátorkodó ambitiosus atyafiakat protegálni kell, — hangoztatják, a tolvaj, sikkasztó elnevezéseket, pedig hogy az elkövetett sok rendbeli mulasztás folytán felmerült fedezet hiányok ki nem tisztáztathatnak és világlatba nem tarthatnak, kik okai? Maga a tisztelt közgyülés szabadelvü párti többsége; nem legnagyobb része, a bünmocsárjában fetrengő, néhány tekintélyesebb tagja által hagyván magokat vezettetni, önként rohannak a veszedelembe, el lehet rájok mondani: „vak vezeti a világtalant.“

Városunk érdemes lakossága, hozzátok szólok, tegyétek tul egyszer már magatokat a személykérdésen, nézzétek meg, vagy keressetek tiszta kezü embereket, leltek azt, csak szét kell nézni, mert Böszörményben minden hivatalt viselt egyénnek van multja, és jelenje; ha tisztán kezeli, válaszszátok meg; ha gyanus, tisztitsátok meg, ha tolvaj, kergessétek el.

Itt a következő választás ideje, hogy gondolkozzatok felőle, ne hogy különben mindenfelőli tulterheltetéssel meglátogatott szegény hazánkban, az elsülyedés felé közelgő kis városunknak magunk legyünk gyilkosai! Mentsük meg, a mit még lehet, mert ugy lehet, hogy rövid időn városunk szép értéket képviselő vagyonaiból csupán a skeleton marad, hogy a nemzeti muzeum régiségtárába tanuságul betétessék.

Ugyanazért tegyetek félre minden pártfelekezetességet a városi kormányzat személyeinek megválasztásánál, az irás szavai szerint: „Vigyázzatok és . . . . hogy kisértetbe ne jussatok“ Igy boldog lesz kis városotok, s fel fog benne virulni az egyetértés, ennek alapján a rend, és végre az előhaladás és a földi boldogság, a megnyugvásból eredt megelégedés. Legyetek önállók.

Igazmondó.

— **BUDAPESTI HIREK. Az** ügyvédi kamára vasárnap népes közgyülést tartott. Tisztujitás volt. **A magyar** gazdasszonyok orsz. egylete Batthyány grófnőt választá alélnökké. **Szégyenfolt.** A budapesti magyar czipészek egy bécsi német „czizmadiaszakközlöny felsegitésére vigalmat tartanak. **Munkáskongreszszus** tartatik Budapesten husvét első napján. **A „Szózat“** Krátky politikai röpirata nem sokára megjelen. **A nemzeti** szinházban vasárnap „II. Rákáczy Ferencz fogságát“ adták elő. —

Közegészségügy.

Jelentés a debreczeni nyilvános kórház 1877. évi betegforgalmáról.

(Folytatás.)

3. A legnagyobb mennyiségben fordult elő a bujakór, melynek terjedését meggátlandó, legalább a nyilvános bordélyházakban, a legszigorubb eljárást alkalmazza a rendőrség. — A gyógykezelteknek 21_3% teszi.

4. Váltóláz csorvás gyomor-bajjal és lépdaganattal nagy mennyiségben jött elő, a gyógykezelteknek 8_5% teszi.

5. Tüdővészben, gümőkórban szenvedők, szinte számosan voltak, ugyszintén vizkórban szenvedők is, kik a gyógykezelteknek 5% teszik.

6. Az elhaltak száma a gyógykezelteknek 10% teszi; leginkább az idült bajoknál (gümő- viz- aggkór) jött elő; hevenybajokra csekély mennyiség esik.

7. Az évi egész fogyatéknak a kórházban töltött ideje: 15.749 nap, mégpedig 456 férfi 8219 nap; 289 nő 7523 nap. — Átlagosan egy-egy betegre esik 21 ápolási nap.

8. A kórházi kiadás 9963 frt 63 kr o. é. E szerint átlagosan véve, egy-egy beteg került 13 frt 37 kr o. é. és minden ápolási nap 63 krba. Az ápolási-dij volt eddig 53 kr. Azonban a nmélt. m. kir. belügyministeriumnak nem régiben kiadott engedélye szerint, ápril 1-től kezdve 60 kr leend.

9. Az évi bevételt a kiadással egybevetve, 493 frt 51 kr hiány mutatkozik, mi egy jótékonyczélu intézetnél egyátalában nem feltünő, sőt ha figyelembe veszszük, hogy az ezen évben nagy mennyiségben beszerzett ruhanemüek ára okozza, bátran állithatjuk, hogy a kórház maga magát fentartja s kifizeti.

A mutatkozó hiányt azáltal akarta a nagymélt. ministerium eltüntetni, hogy a kórházi alapot tevő tőkének egész kamata a kórházi szükséglet fedezésére forditassék, és azt 1877. évi nov. 19-én 24.946 sz. a. kelt intézményében el is rendelte. Azonban miután felterjesztésemből meggyőződött, a debreczeni kórházi alaptőke eredete és czélja befoglaló körülményekről, hajlandó lett ezen követelésétől elállani és az ápolási dijat emelni. — Igy teljes biztonsággal állithatom, hogy ezen évben már semmi hiány nem fog mutatkozni.

Hogy az ugynevezett kórházi alaptőke nem oly összeg, melynek egész kamata teljesen a kórházi szükségek fedezésére forditandó volna, arról meggyőződhetik mindenki, ha annak rövid történetével megismerkedik.

(Folyt. köv.)

Apróságok. („Bolond Istók“-ból).

Monológ. Ha az egész török birodalmat nem menthettük is meg, megmentjük annak egy részét (Boszniát) magunknak.

*

Tamás apostol és Szana Tamás között mennyi a különbség? — Épen 68! — Hogyhogy? — Tamás apostol két kedett, Szana Tamás hetven kedik.

*

Irodalom. A ki rosz darabot ir: az szamár, a ki rosz kritikát ir arról, — az akadémikus.

VIDÉK.

— A „Debreczen“ levelezése. —

Miskolcz, márc. hó.

Mint mindenütt, ugy a mi városunkban is véget ért a farsang. A lakosság minden osztálya csöndes házi körébe vonult, hogy kipihenje a fáradalmakat, az álmatlan éjjeket, hogy aztán munkához látva folytassa ismét szokott foglalatosságát, mely a mindennapi kenyeret számára meghozza.

Azok, a kiknek az elmult farsang egyéb örömöt nem adott annál, hogy magukat kényök kedvök szerint kitánczolhatták, uj reménnyel várják. ki nehezen ki könnyen — a jövő farsangot, mely talán az óhajtott szerencsét számukra meghozandja

Mindazonáltal nálunk még nem köszöntött be a holt idény. Miskolcz azon vidéki városok egyike, hol az ember a tikkasztó nyári hőségben ép ugy fel tudja találni a maga számára a szórakozást, mint a fagyos télben a farsangban. A kellemes kirándulási helyek, mik a város élénkségéről tanuskodnak, s Károlyi Lajos szinigazgató jól szervezett társulata, nem csekély élvezetet nyujtanak közönségünknek.

Szinpadunkon mult héten csütörtökön „Figaró házassága“ cimü vigjáték került szinre. A szinház meglehetősen megtelt, a mi itt mindennapi dolog, mert Miskolcz müértő közönsége arról ismeretes, hogy méltányolni s pártolni tudja a müvészetet. E darab előadásáról, mely egyszersmind Kövessy Gyula jutalomjátéka volt, sokat lehetne mondani. De legyen itt elég annak felemlitésére szoritkoznom, hogy az előadás folyékonyan és összevágóan ment. A jutalmazott eleven könnyedséggel adta Autonio szerepet. A nők közzül ki kell emelnem Rainer Antoniát (Marcelina) kinek csinos szinpadi alakja, rokonszenves hangja, otthonias játéka elegendő biztositék lenne arra nézve is, hogy nagyobb szinpadon sikert arathasson. Az est dicsőségéből Hevessinek is jelentékeny rész jut, ki Almaviva grófot személyesitette helyes fölfogással.

A közönség érdekeltséggel nézte a darabot, s annak végeztével megelégedetten távozott a szinházból. Szinpadunkon legközelebb a „Gyürüs zsidó leánya“ cimü népszinmü fog szinre kerülni, Grünvald Józseftől.

r. l.

— **VIDÉKI HIREK. Mokrinban** egy irni olvasni nem tudó próféta támadt, éjjel 12 órakor hirdette az uj vallást, de bizony befogták. **Jolsván** márcz. 15-ét nagy fénynyel ünnepelték meg. **Makón** a fagy és hó naponkint megujul még most is. **Pápán** a önk. tüzoltó egylet ujjá szervezésén fáradoznak. **Veszprémben** egy 18 éves ifju mellbe lőtte magát.* De terve nem sikerült, mert él.

Magyarok keleten.

— Magán levél. —

A török szolgálatba lépett magyar orvosok és gyógyszerészek sorsa felől utóbbi időben különböző aggasztó hirek voltak olvashatók, melyek anynyival inkább nyugtalanithatták az illetők szülőit, rokonait stb., mert a háboruban résztvett hazánkfiai egyikétől sem érkezett megnyugtató levél állapotuk iránt. Legutóbb dr. Arányi Lajos tett közzé egy felszólitást már-már elveszettnek hitt fia érdekében. Most Avarffy Ferencz ügyvéd ur — kinek fivére — Avarffy Géza gyógyszerész szintén török szolgálatba lépett, az alábbi levelet adta át az Aradon megjelenő „Alföld“-nek közlés végett, melyet testvére intézett hozzá, s mely kellő világot vet keleten levő honfitársaink helyzetére. A levél Kazanlikban, e hó 6-án kelt s annak a nyilvánosság elé hozható része ekkép hangzik: „Azt hiszem értesültél két levelemből, (ezen leveleket nem kapta meg), hogy az oroszok bejövetelekor semmi bajom és bajunk nem történt: föltéve, ha azokat az oroszok kezeidhez juttatták, mi ily háborus világban nem igen szokott megtörténni, kivált ha a levél magyarul van irva. Örvendek, hogy jelenleg oly levelet irhatok, mely bizton hozzád eljut. Egy ismerős kereskedő által fog levelem részedre Konstantinápolyban postára adatni, ezt azért irom, nehogy hidd, hogy eddig eljutottam; bárcsak már ott volnék, mert bizony itt a bolgárok között élni nem a legkellemesebb. Azt hiszem, hogy egy hó eltelte után bennünket is Konstantinápolyba küldenek, 22-en vagyunk összesen európai (többnyire osztrák-magyar) orvosok és gyógyszerészek, ezeken kivül 26-an, görög és török

---

Divatos házasság.

BESZÉLY.

(Folytatás.)

Szegény ember! Mennyire le lett sulytva e váratlan csapás által! Hisz már jogász korában csak arra gondolt, hogy állást vivhasson ki magának a társadalomban; már akkor megfeszitett erővel dolgozott, hogy tanulmányait mentül sikeresebben fejezhesse be. Már akkor lemondott a mulatságokról; nem járt társaságokba, csakis azért ment a multkori bálba is, mert jegyese akarta.

S miért volt mindez? Mi volt a mozgató erő, mely idegeit a késő éji órákban ébren tartotta? Mi volt a czél, mely a létért való küzdelemre buzditotta?

Semmi egyéb mint Clotild!

És most, az utolsó perczben; midőn a számos évek után, melyeknek mulását ujjain számitgatta; s előre látta azon időt, midőn Clotildot mint kedves feleségét fogja megölelni; midőn már itt van azon percz, melyre oly rég óta áhitozott; most . . . . . mind ennek vége . . . . . vége . . . . .

— De talán megbántottam, talán valamivel megsértettem? gondolá magában a boldogtalan férfiu. Azonban, bár mint kutatott is emlékében nem birt felidézni semmi olyast, mely csak árnyéka is lehetett volna az oknak, a miért a viszony megszakadhatott.

Leült iróasztalához, s irt Clotildnak. A levélben tartózkodott elárulni a belsejében forrongó szerelmes eszméket.

Tisztának érezte öntudatát, s inkább a száraz tényt akarta elősorolni, mint hogy levelének „szerelmes“ jelleget kölcsönözzenek szavai.

Előadta benne, hogy azért volt ennyi ideig távol, mert beakarta várni a választások eredményét; s ha van valami büne csakis az lehet, hogy ez alatt nem adott hirt magáról, de személyesen akarta neki azon örömhirt, hogy kapott alkalmazást. Vegye tekintetbe, hogy kénytelen volt távollenni; s kérte gondolná meg mit cselekszik, mert eléggé ismeri őt s tudhatja róla, hogy nélküle csakis vegetálni, de élni nem fog tudni soha. Miért akarja tehát puszta szeszélyből egy fiatal ember jövőjét, s talán életét is semmivé tenni. „Mert — végzé levelét, — megvagyok győződve, hogy ön kedves Clotild még most is szeret engem.“

Harmadnapra kapott is e levélre választ.

Már külsején észrevette, hogy nem Clotild, hanem anyja irta.

Bikkfalvyné ismételten előadja levelében, miszerint leánya érzelmei nem a régiek. Az ilyen házasság pedig nagyon bajos, különösen szegény emberek között. Kéri tehát saját érdekében is, ne látogassa meg többé őket, annyival is inkább, mert leánya nehány óra óta Monosbély Oszkár menyasszonya. Az erős férfi megtört a levél elolvasása után.

Szemeivel meredten nézett a kezében levő levélre; ajka idegesen rángatódzott; arcza megduzzadt, s kezeivel levegő után kapkodva a mellette levő székre rogyott.

Ezelőtt még pár nappal élete virágában levő fiatal férfi, ki büszkén; a saját maga által megteremtett helyzettel teljesen megelégedve, felfelé látta magát repülni képzelete szárnyain a legmagasabb méltóságokig; ma nem volt egyéb, mint a leveleitől, és ágaitól megfosztott fatörzs, mely pusztán elhagyottan áll a sivatag közepén.

Ez az egy éj félig őrültté tette, s majd nem egészen megőszitette.

Az a férfiu, ki a szerető nő oldala mellett képes lett volna az élet bármely küzdelmével szembe nézni, tönkre lett téve egész életére!

*

Annál boldogabb volt Monosbély Oszkár. —

Már emlitettük, hogy azon elvhajhász és semmittevő férfiakhoz tartozott, kiknek egész életét kártya, vadászat, s a kétes hirü nők társasága tölti be.

Semmi nemesebb gondolkodást, vagy foglalkozást eddig még meg sem kisértett, s ép ugy mint gazdag mágnásaink nagy része ő is atyja halálára számitó uzsorásoktól kölcsön vett pénzből uraskodott. Atyja igen szivesen bele nyugodott fia házassági tervébe. Nem csak bele nyugodott, de örült is. Azt vélte, miszerint Oszkár egy okos asszony oldala mellett le fog mondani eddigi életmódjáról. Főleg pedig már attól kezdett tartani, hogy fia sohasem nősül meg, s a vén nemes nagyon büszke volt családjára.

Igy legalább nem kell attól félni, hogy ki hal az ősi név.

Esküvő után rögtön külföldre utazott Monosbély nejével.

Hogy is lehetne egy magyar gavallérnak mézes heteit szegény hazájában tölteni? Mit mondana erre azon világ, a hol az ember kezdődik.

Onnan visszatérve, a legelőkelőbb társaságokban mutatta be Clotildot.

(Folyt. köv.)

orvosok, valamint gyógyszerészek egész karavána fog gyalog Philippopolisba sétálni, ha t. i. 900 betegünk felépül, mely számitásunk szerint még egy hónapot igényel. Máskülönben semmi bajunk, négyen lakunk együtt, kényelmes lakásunk van, dr. Donáth, dr. Arányi és dr. Bodnár laktársaim. Magyarországból gyakran kapunk vendégeket, kik többnyire kerereskedők és mindenféle szállitmányokkal ellátják a városokat és sietnek az orosz főhadiszálláshoz, sőt ezelőtt két héttel egy aradi kereskedő is meglátogatott. Ezek hozzák nekünk a hirt és régi hirlapokat, melyekből igyekezünk kiböngészni, vajjon Ausztria és Magyarország mit szándékszik tenni? Elég az hozzá, hogy a nagy zavarban bajunk nem történt nem is történhetik, mert a városban a legnagyobb katonai fegyelem uralkodik. Avarfy Géza."

— **Árverés Simmerné villajában.** A 15 évi börtönre itélt Simmerné döblingi (Bécs melletti) villájában önkéntes árverés tartatott, mely tömérdek kiváncsit vont a méregkeverőnő lakásába. Nemcsak az előszobából, fogadó-teremből és három szobából álló lakás telt meg emberekkel, hanem a kert is. Az árverés ... ütött ki, a mennyiben az egyes butorok jóval a becsáron felül keltek el. Az összes bevétel körülbelül 1800 forintra tehető. Jegyezzük meg, hogy Simmernének egy 15 éves fia s egy 14 éves leánya van.

Történelmi csarnok.

Adat Csokonai Vitéz Mihály életéhez.

A szatmári ref. gymn. levéltára rendezése alkalmával több becses kézirat között, melyek közül egyet-másat e lapok olvasóival lesz szerencsém megismertetni, találtam Csokonai Vitéz Mihály jeles költőnk levelei közül egy másolatot, melyet, ha emlékezetem nem csal, ugy tudom, eddigelé még sehol sem közöltek. E másolat fölé tentával ez van irva, de ugyancsak tentával le van huzva: Lemásoltatott 12-ik márczius 1844. Almáson, továbbá: Csokonay Vitéz Mihálynak Lillához irt levelének másolata:

Komárom, 12-ik mártius 1798.

Lilim!

Én tégedet most is halálból szeretlek, még most is Lilim, ah szeretett Lilim! ez a levelem utolsó hozzád ez életben Most zárom be végképen azt az édes barátságot, melyet veled szinte kilencz hónápig kóstoltam, és azt az örömöt, melyért irigyeim lehettek az angyalok. Most látod még egyszer és többé nem annak a hiv kéznek vonásait, mely a tieddel kérkedett, mely a te kezednek birálásával kecsegtette magát.

Ah! édes, de mulandó a remény, mulandóbb a hajnalnál, vagy a hajnali harmatcseppnél, melyet az első napsugár száraszt ki a fakadó rózsabimbó öléből. Mely bizontalanok az embernek minden történetei! miként nem tudja a halandó sziv, hogy az ő legkedvesebb öröme lépés a keserüségre! hányszor szerencsétlen a legtisztább szeretet! . . . . Lili többé nem az enyém, Lilinek vége van; vége minden én reménységemnek, az én szivem, az én lelkem, az én életem ismét a holtigvaló magánosságra, az emésztő bura, a titkos nyögésre van kárhoztatva! Én élek, és Lila én rám nézve meghólt, igenis megholt — örökké megholt ő én reám nézve!!

Nem Lila vagy te többé, óh életemnek angyala! nem az a Lila, a kiben én boldogságomat reménylettem, mégis még egyszer kedves én előttem ezen a néven szólitani téged. Igy szólitja régi néven az ő halva fekvő kedvesét némely szerencsétlen szerelmes; annak koporsója fölött kiált föl még egyszer, mig a halálos szemfödél el nem fogná az ő szemei elől azt, a kiért élni óhajtott, — holott az nem hallja többé annak szavát, nem hallja az ő panaszkodó szavát az érzékenységtől megfosztatott szép halandó. — Ah Lila, Lila! felelj még egyszer nekem, azután parancsolj, hogy én is haljak meg — igen — haljak, midőn már te érted élnem nem lehet, midőn már az én reménységem minden alkotmánya végképen leomlott, midőn már az én napom épen a hajnal hasadtával örökös éjszakába borult, mely után több viradás nem lehet, midőn már nekem egyébb részem nem jutott, hanem hogy elrabolt gyönyörüségemnek puszta sirhalmán minden végnélkül keseregjek!

Szives óhajtásaim! enyésszetek el örökre, mint a lengő árnyék a zordon fergeteg első elérkeztével. Örömkönnyek! változzatok keserü könnyekké, oly keserü könnyekké, milyet csak a vigasztalhatlan bánat sajtólhat ki szemeimből. Végső búbamerült sziv! tanuld meg elfelejteni azt a boldogságot, melyre ekkorig repesve dobogtál. Te pedig áldott leányka! tartsd meg az én szerencsétlen nevemet magadnál, jusson eszedbe olykor olykor, hogy egy érzékeny fiatal, készebb lett volna téged birni, hogysem a világot.

De ne! ne epeszd ily kelletlen emlékezéssel, — ne epeszd vidámságra teremtett szivecskédet, felejtsd el az én nevemet, felejtsd el minden indulatimat azon boldogságnak kebelében, melybe a mennyei kezek integetnek; ejts egy pár könnycseppet ez utólsó levélkémre: ez nekem és az én leghivebb szeretetemnek elég áldozat fog lenni te tőled!..... Én pedig megárasztom az én könnyeimet, hadd folyjanak ki zápor módra az én indulatim mind a két szememen. — visszatérek ismét abba a komor életbe, a melyből az én Rózám halála utan csak te vehettél ki, mert az én szivem ugy van alkotva, hogy az kettőé sohasem lehet. — Te birtad azt, és te kivüled senki meg nem nyerhette volna!

Csudálkozom, hogy a tied ugy megváltozott, ugy elpártolhatott attól, a kinek már ajánlva lenni látszott. Bizonyosan valami vétségemnek kellett lenni ellened, a mely iráutam téged oly idegenné tehetett; — mi lehet az? én még csak gyanitani sem tudom, sőt esküszöm az egekre, mindenre, a mint szent, — esküszöm saját szivemre, hogy tudtomra ugyan semmivel sem tettem magamat ily elhagyásodra érdemessé!

(Vége köv.)

Szinházi csarnok.

A falu rosza családja 25 év mulva. Irta B. Pacom.

(T. L.) E silány tákolmány folytatását képezné népszinmüveink koronájának „A falu roszá"-nak, melynek azonban valódi torzképe. De beszéljen a maga a mese:

Göndör Sándor falubirónak (Lovászi) két fia van: Pista (Toldi) és Laczi (Győri); Laczi szereti a Finum Rózsi (Deák K.) leányát, Lidit, (Nyilvai) kitől azonban viszont nem szerettetik, s e miatt beáll katonának. Lidi mást szeret; szereti a Göndör öregebb fiát, Pistát, ki — szerző tudja mi okból — elhagyja régi kedvesét Ilust, (Törökné), s a „csak azért is"-féle elvnél fogva elveszi a Finum Rózsi Lidijét, holott már Ilust szerencsétlenné tette. A második felvonás aztán a lakadalommal telik el, hol minden tál étel ékes rigmusok kiséretében adatik fel; a lakadalom végén pedig kigyul a Göndörék házuk. A harmadik felvonásban Ilus világgá indul büne gyümölcsével, s az országuton fáradtan elalél; ily állapotban találja őt Göndör ifjabb fia, Laczi, ki egy másik opsitossal jön haza a katonaságtól, s megtudván Ilustól helyzetét, még ott az országuton kimódolja: miszerint visszaadandó bátyjának a revanche-ot, ő meg „csak azért is" elveszi Ilust és elfelejti a csalfa Lidit Hogy pedig a világ meg ne tudja, mi sorsra jutott Ilus — a mi még mindig titok — tehát a Laczi kiséretében levő ágról szakadt Czirok Jóska obsitos (Tiszai) egy kóborló tót asszonynyal egyetértőleg sajátjokká (!!) fogadják az Ilus gyermekét. Haza érkezvén, a szülők örömmel adják beleegyezésöket, és az öregebb fiu meghatva öcsesének e nagylelküsége (!!!) által, (melynek párját a komáromi kalendáriumokban is hiában keresnők) felhágy a lump élettel, melyet még a mézes hetekben kezdett.

Van aztán még e darabban két bakter is, kiknek egyike egy libát, másika egy malaczot lop. — Ebből áll minden szereplésök.

Győrit kivéve, ki még akkor is óriási pathosz hangján és dühös gesztikulacziók között felelt, mikor apja a tinó itatását rábizta, a szereplők megállták helyöket. Egyetlen jó oldala e darabnak: a czim, mely szépen megtölté a — karzatot.

UJDONSÁGOK.

* **A „Debreczen" t. olvasóihoz.** Tisztelettel kérjük a jövő évnegyedre szóló előfizetések megujitását mielőbb eszközöltetni, hogy a lap küldésében fenakadás ne történjék. Egyszersmind kérjük azokat, kik a jelen évnegyedre előfizetéseikkel még hátrányban vannak, a hátránynak mielőbbi beküldésére.

Ajánljuk lapunkat a n. é. közönség támogató figyelmébe.

A „Debreczen" kiadóhivatala.

* **Az 1848/9-ki honvédek** egyletének 13. egyenruhásai ruházatának fentartása költségei fedezésére 1878. március 15-én este tartott táncestély tiszta jövedelme 79 frt 5 kr, mely összeg az egylet pénztárnokának kezelés végett átszolgáltatott. A táncestély után állatorvos Szalay István ur az egyenruházat fentartására két forintot adományozott, mely öszszegnek vétele a legszivesebb köszönettel elismertetik. Debreczen, 1878. márc. 25. Az egyenruhás honvédek.

* **Nagy érdekü** közlemények várnak kiadásra lapunkban. Mai „történelmi csarnok" rovatunk már e gazdag gyüjteményből hoz ismeretlen munkát, Csokonai szerelmes levelét. Következik még több is másoktól, Rákóczytól, Görgeitől, stb. Kezeink közt van a debreczeni ref. főiskolai tüzoltó-egylet története, mit a jövő évnegyedben kezdünk meg. Kiváló sulyt fektetünk közleményeink megválasztásában Debreczenre és Hajdumegyére. **Dr. Tolle** a jövő évnegyedben ujra folytatja leveleit. Tárczáinkkal igyekszünk szintén meglepni a közönséget. Szükségesnek láttuk ezt idejekorán elmondani, hogy lapunk barátai tájékozhassák magukat, s ne álljon elő azon eset, hogy utólag egyes számokkal nem szolgálhatunk. A kinek tetszik irányunk: tessék — előfizetni.

* **Az orvos és gyógyszerész** egylet e hó 30-án tartja a városházánál gyülését.

* **„Pelbárt Julcsa."** Ha találkozott a szives olvasó ma bármely ismerősével, bizonyosan e kérdést intézte először is hozzá: „Olvastad-é „Pelbárt Julcsát?" A kérdésre a határozott válasz mindenesetre az lehetett: „Olvastam." „Nos hát mit szólasz hozzá?" „Semmit." Nekünk, a nyilvánosság embereinek szólnunk kell „Pelpárt Julcsá"-hoz, annál is inkább, mivel a leányaszszony, egész meztelenségében, a mint született, kilépett, — nem a szinpad deszkáira, — hanem a világ elébe, és ma már közkézen forog. Pelbárt itt, Pelbárt ott, Pelbárt Julcsa mindenütt. Anyja nincs, csak apja van; s ha még megvárja vala a pünköstöt, el lehetett volna reá énekelni:

„Nem anyától lettél,
Tövisfán termettél,
Piros pünköst napján
Hajnalban születtél."

Ámde Julcsa leányasszony nagyon sietett élni, hogy annál hamarabb meghaljon. Elhunyt szegényke Budapesten, Rákosi okozta halálát; temetése Debreczenben megy végbe, Kutasi nyomda-intézete szép kékszinü szemfedéllel látta el. Koporsójánál (a szerző) **Balog Imre**, legközelebbi egyesegyedüli rokona mondott megható „elő-bucsuszót," s a nagy közönség annyira osztozott a részvétben, hogy a temetésre eljönni megfeledkezett. Igy történt, hogy csak „hótta után" értesült a gyászeseményről. Halála bizonyosan ékes versekben leend megirva; addig is hát „nyugodjik bikiben!"

* **Esküvő.** Holnap lesz. Városunk értelmiségének körében előnyösen ismert fiatal ügyvéd: **Kovács József** holnap délután 4 órakor esküszik örök hüséget a hódító kedvességü s kiváló müveltségü **Udvarhelyi Erzsike** kisaszszonnyal, Udvarhelyi Károly ügyvéd szeretetre méltó leányával. Szivből kivánunk a két nemes lélek társulásához áldást. Sokáig éljenek kölcsönösen megelégedve!

* **Meghivás**, a debreczeni ügyvédi kamarának folyó 1878 évi márcz. 31-én d. e. 10 órakor Debreczenben a kamara helyiségében tartandó rendes évi közgyülésére. Tárgysorozat: 1. Az évi jelentés tárgyalása. 2. A mult évi számadás felülvizsgálása. 3. Az ügyrend módositása. A folyó évi költségelőirányzat megállapitása.

* **Öngyilkosság.** Egy Jenei Julia nevü csavargónő, ki a szeszt sokkal jobban kedvelte a viznél, mult éjjel éjfél tájban a gyepmester lakásán felakasztotta magát.

* **Hymen.** Kristóf János a helybeli katholikus gymnásium tanára legközelebb jegyezte el magának Nebovidsky Matild kisasszonyt. Vezérelje áldás és szerencse a kötött frigyet.

* **A debr. kir. törvényszék** előtt ma tárgyaltatott h.-böszörményi lakos Kacsó István és társai bünügye. Kacsó István emberölésért két és fél évre, társai pedig külön külön négy havi börtönre itéltettek. Közvádló Kémery Károly; hivatalból kinevezett védő pedig Harsányi Gábor helybeli ügyvéd volt. Mindkét fél részéről felebbezés jelentetett be.

— A rendes napi étkezések alkalmával elég 2—3 kátránykupacsot bevenni, hogy a legrövidebb idő alatt rendkivüli könnyebbülés álljon be és hogy gyakran a lepnagyobb meghülések és légzési bajok megszünjenek. Ezen szer alkalmazása által a legelőrehaladottabb stádiumban levő tüdősorvadást is meglehet gyógyitani; a kátrány t. i. a dudorok szétrombolását megakadályozza és a természet segélyével sokszor gyorsabb a gyógyulás, mint az a legkedvezőbb előföltételek közt remélhető lett volna.

Ezen népszerüvé vált szert ugy hatásánál mint olcsóságánál fogva nem lehet eléggé ajánlani. Minthogy minden üvegben 60 kátránykupacs van, az egész gyógymód naponta 10—20 krba kerül és a mellett egyéb gyógyszereket, mint pl. hüsitő italok, porokat és szörpöket egészen fölöslegessé tesz.

Hogy a Guyot-féle kátránylabdacsok valódiságáról biztos tudomást szerezhessünk, a czimzésre figyeljünk, melynek Guyot háromszinü aláirásával kell ellátva lenni.

Kapható Debreczenben Dr. Rotschnek Emil gyógyszerész urnál. IV.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Szerdán e szinpadon először adatik Dr. Váradi Antalnak ki a legközelebbi akadémiai pályázaton is dijat nyert kitünő költői müve:

Mózes a próféta.

Szombaton lép fel szinpadunkon először **Bulyovszkiné Lilla assz.** kinek előadására jegyek előjegyezhetők a pénztárnál.

Legujabb.

— **Osman pasa** tegnap Konstantinápolyba érkezett, a hol nagy ünnepélyességgel fogadták; a szultán neki az Ozmanil-rend nagyjelvényét, arany katonai érmet s elődje kardját nyujtá át.

— **A törökök** nagyrésze Angliával akar szövetkezni.

A szerkesztő nyilt postája.

Szatmár Csak mielőbb az igérettel. Köszönöm a mostanit. Üdvözöllek mindkettőtöket! **Pozsony.** Nagyon jó volt. Tovább! Hogy vagy? **Budapest.** (H. Gy.) Holnap. Többször nem lehetne szerencsém?

Felelős szerkesztő:

SZATMÁRI KÁROLY.

(Szerkesztő lakása: kismesterutca 1385. sz. a.)

MOLL Seidlitz-pora.

csak akkor valódi

csak akkor valódi

ha minden doboz czimlapján a sas és az én sokszorozott czégem van lenyomva.

Büntető birósági itéletek ismételten konstatálták czégem és védjegyem meghamisitását; azért óva intem a közönséget az ilyen hamisitványok vásárlása ellen, minthogy azok, csak ámitásra vannak számitva.

Egy lepecsételt eredeti doboz ára 1 forint o. é.

valódi minőségben kapható az X-szel jelölt czégeknél.

FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL.

A legmegbizhatóbb önsegélyző szere a szenvedő emberiségnek minden belső és külső gyuladásnál, a legtöbb betegség ellen, mindennemü sebesülések fej-, fül- és fogfájás, régi sérvek és nyilt sebek, rákfekélyek, üszők, szemgyuladás, mindennemü bénulás és sérülés stb. stb. ellen.

Üvegekben használati utasitással együtt 80 kr. o. é.

valódi minőségben a †-tel jelölt czégeknél.

DORSCH-HALMÁJ-ZSIROLAJ

Krohn M. és társától Bergenben (Norvégiában.)

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló, faj között az egyedüli, mely orvosi czélokra használható. **Ára egy üvegnek használati utasitással együtt 1 frt. o. é.**

valódi minőségben a *-gal jelölt czégeknél.

Raktárak: **Debreczenben** (x*) Göltl Ferd. gyógyszerész. (x*) Dr. Rothschneck Emil gyógysz. (x†) Vecsey Viktor gyógysz. (x) Mihalovics István gyógysz. (x*) Geréby Fülöp. **Fehérgyarmat** (x) Balika Károly gyógyszerész **Hajdu-Böszörmény** (x) Ray Lajos gyógysz. **Kisvárda** (x) Balkányi F. **Mándok** (x) Türk J. A. gyógysz. **Miskolcz** (x) Mayer R. gyógysz. (x) Pasteiner Ferencz. (x†*) Ujházy Károly gyógysz. **Nagybánya** (x) Haracsek József és fia. **Nyiregyháza** (x†*) Tirscher Gyula gyógysz. **Nyirbakta** (x) D. Kohányi gyógysz. **Szolnok** (x) Horánszky István gyógysz. **T.-Ujlak** (x) Royko Viktor gyógysz. **Zilah** (x) Weisz Samu gyógysz. **Szathmár** (x) Losonczy József.

Salicyl-szájviz. A foggyógyászat legilletékesebb tekintélyei itélete szerint kitünő óvszer a fogfájás ellen, melynek hatása egyszersmind üditő és rothadás ellen is jó. Ára 60 kr.

428 32— **A Moll**, k. k. Hof-Lieferant, **Wien**, Tuchlauben Nr. 9,

Hirdetés.

Az „első debreczeni asztalos társulat" csődtömegéhez leltározott, — a zenede és törvényszék épületében a Kolda-féle volt czukrászda helyiségében levő „Temetkezési intézet" és „Butorraktár" árunak, — u. m. mindennemü ércz- és fakoporsóknak, halotti szerelvényeknek, gyász ruháknak, továbbá mindennemü butoroknak és egyéb tárgyaknak naponkénti kiárulása elhatároztatott.

A midőn e körülményre a t. közönség figyelmét felhivom, — egyszersmind tudatom: hogy a nevezett tárgyaknak a legjutányosabb ár melletti végkiárutása — általam a f. hó 25-ik napjával megkezdetett.

Hegedüs István,
h. ügyvéd,
az „első debr. aszt. társ." ideigl. csődtömeg gondnoka.

112 1—3

Márczius 1-én a
200,000 frtos főnyereményt
egy általunk kiadott igérvény nyerte.

Igérvények.

Hitel sorsjegyekre csak 4 f. 50 kr. és 50 kr. bélyeg.

Bécsi sorsjegyekre. csak 2 frt. és 50 kr. bélyeg.

Kettő együtt csak 6 frt s a bélyeg.

Főnyeremény **400.000 frt.** Főnyeremény

Huzás 1878. április 1.

Bécs **MERCUR** Bécs

Váltó-iroda és kiadóhivatal

Wollzeile 13. Wollzeile 13.

CH. COHN.

99. 7—12.

Tavaszi idényre!

Kész gyermek ruhák (3 évestől kezdve) 4 frttól 10 frtig.
Kész férfi öltönyök 12 frttól 28 frtig.
Kész férfi ujdivatu felöltők 10 frttól 20 frtig.
Legujabb divatu férfi és gyermek kalapok 1.50 krtól 5.50 krig.
Szines Creton és Chiffon ingek 1.20 krtól 3 frtig.

Gallérok 2 frttól 2.80 krig. **Kézelők** 3.50 krtól 6 frtig. és **nyakkendők.**

nagy választékban és olcsó árban

Rott Lipót és testvère

113 1—6 férfi divatüzletében, Czegléd-utcza 2. sz. a.

Tudósitás.

Miután Abissiniában (Afrika) egy nagyszerü **alpacca-ezüst ércbányát** potomáron vásároltunk meg és gyárunkban ujabban 63 gőzgépet alkalmaztunk, melyek által munkadijban sokat megtakaritunk, ennélfogva jelenleg azon kellemes helyzetben vagyunk, világhirü **alpacca-ezüstgyártmányainkat** az eddignél 32%-kal olcsóbban, szebb és jobb minőségben szállithatni. Mindenki tudja, hogy **alpacca-ezüstünk** ezüstszinét soha el nem veszti, hogy még a legerősebb sav sem árt neki, miről irásban keseskedünk.

Leszállitott árak.

	Ezelőtt	Most
6 darab alpacca-ezüst kávéskanál	1.20, 1.60, 2, 2.60	85 kr., 1.15, 1,40, 180 kr.
6 darab „ „ evőkanál	2 frt, 2.60, 3.40, 5, 6 frt	1.40, 1.80, 2.30, 3.40, 4 frt.
1 darab „ „ levesszedő kanál, tömör	1.50, 2.40, 2.90, 4, 5 frt.	1 frt, 1.60, 2.50, 340
1 darab „ „ tejszedő-kanál	1 frt 1.45, 2.30, 3.20, 4 frt	70 kr., 1 ft, 1.60, 2.10, 2.60.
6 pár evőeszköz, kés, villa, angol acél éllel és alpacca-ezüst nyéllel	4.50, 5.30, 6.80, 7.50, 9 frt	310, 370, 440, 5, 620.
6 pár csemege-evőeszköz, kés, villa, angol-acél nyéllel és alpacca-ezüst nyéllel	3.50, 4.80, 5.50, 6.95.	2.40, 3.20, 3,80, 4.75.

Ezenkivül diszes asztali gyertyatartók páronkint 1 frt, 2.50, 3, — tálcák 50, 75, 80 kr. 1 frt, 1.40, — kávés vagy theáskannák 2 frt, 2.50, 3, 4 frt, — ágas gyertyatartók páronkint 8.50, 10.50, 14, 20 frt, — czukortartók 2 frt. 250. 4, 5.50, 7 frt, — czukorszórók 60, 75, 90 kr. 1 frt, — ecetes és olajos üvegek 2.50, 3.80, 4.25, 6 frt, — vajdobozok a 95 kr., 1.70, 2.80, 1.25, 4 frt — és még számtalan tárgyak mind 32 százalékkal olcsóbban mint eddig.

Vidéki megrendelések utánvéttel pontosan teljesittetneő.

Blau és Kann ércáruk-gyára által

Bécs, Babenbergerstrasse I. 40. 8—12.

Kiadó tulajdonos: a debreczeni függetlenségi párt.

Debrecen, 1878. Nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.